

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

11614

Resolució de la directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental per la qual es formula la declaració d'impacte ambiental sobre el projecte d'agrupació fotovoltaica Cugulutx I i Cugulutx II de 20 MW, ubicada al polígon 41, parcel·les 119, 120 i 129 del terme municipal de Llucmajor (75A-24)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 13 d'agost de 2024, i d'acord amb l'apartat 1 de l'article únic del Decret 5/2024, de 29 de maig, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i la disposició transitòria primera del Decret llei 3/2024, de 24 de maig,

RESOLC FORMULAR:

La declaració d'impacte ambiental sobre el projecte d'agrupació fotovoltaica Cugulutx I i Cugulutx II de 20 MW, ubicada al polígon 41, parcel·les 119, 120 i 129 del terme municipal de Llucmajor, en els termes següents:

Es tracta d'una instal·lació fotovoltaica de tipus D (ocupació territorial > 4ha) amb una superfície poligonal total del parc fotovoltaic (Cugulutx I i II) de 17,1 ha, situat en sòl rústic general (SRG), sòl rústic general forestal (SRG-F), i en zona d'aptitud fotovoltaica mitjana. Segons s'estableix l'article 13.1b) del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat per Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, han de ser objecte d'avaluació d'impacte ambiental ordinària els projectes que figurin a l'annex 1 d'aquesta llei. El projecte objecte del present informe es troba inclòs a l'annex 1 "Projectes sotmesos a l'avaluació d'impacte ambiental ordinària", Grup 3. Energia, punt 12. "Instal·lacions per a la producció d'energia elèctrica a partir de l'energia solar, incloses les esteses de connexió a la xarxa: Instal·lacions amb una ocupació total de més de 10 ha situades en sòl rústic a les zones d'aptitud mitjana del PDS d'energia" del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat per Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost.

Per tant, amb caràcter previ a la seva autorització administrativa, procedeix formular la seva declaració d'impacte ambiental, d'acord amb l'article 41 de la Llei 21/2013.

1. Informació del projecte (juliol 2022): objecte, ubicació i descripció

El projecte consisteix en la implantació d'un parc fotovoltaic (Cugulutx I i II) generador d'electricitat (mitja tensió) connectat a la xarxa elèctrica de mitja tensió i ubicat a les parcel·les 119, 120 i 129 del polígon 41 de Llucmajor. El punt de connexió es realitzarà a la subestació elèctrica de Cala Blava ubicada a la parcel·la 28, polígon 31 del mateix terme municipal. La línia elèctrica d'evacuació recorrerà soterrada per camins públics asfaltats ubicats a sòl rústic general i sòl rústic general forestal, amb una longitud total de 9.850 m.

La superfície poligonal que uneix tots els elements del parc fotovoltaic és de 85.040 m² (6,54% de la superfície total de les parcel·les) per al cas de Cugulutx I, i de 85.253 m² (6,63% de la superfície total de les parcel·les) per al cas de Cugulutx II. La instal·lació estarà formada per 44.544 panells solars de 490 Wp per produir 21.826,56 kW de potència total i 80 inversors de 250 kW de potència nominal unitària. Les estructures metàl·liques de suport aniran clavades al terreny. L'alçada màxima dels panells serà de 2,97 m des del terra i l'alçada mínima serà d'uns 0,80 metres.

El tancament del parc proposat és un tancament metàl·lic de tipus xarxa cinegètica aixecada 0,25 metres del sòl per deixar passar la fauna. L'accés al parc es produeix des del camí de Sa Torre el qual enllaça prèviament amb el camí des Palmer, al que s'accedeix des de la sortida 22 de la via MA-19 direcció Palma-Llucmajor. Les parcel·les afectades es caracteritzen per mostrar poca pendent.

Es projecten una sèrie d'edificacions lligades al parc fotovoltaic: dos centres de maniobra i mesura (CMM) de dimensions 6,08x2,20x2,59 m i ubicats en la parcel·la 119, devora del camí públic d'accés a la finca; cinc centres de transformació (CT) de dimensions 6,06x2,38x2,558 m ubicats a la parcel·la 129; i un centre de control (CC) ubicat pròxim a l'entrada del parc.

El punt de connexió es preveu a la subestació elèctrica de Cala Blava ubicada al polígon 31, parcel·la 28 del terme de Llucmajor, en les coordenades aproximades UTM, ETRS89 X: 484.176, Y: 4.362.268 (HUSO 31). Per dur a terme la connexió es realitzarà: un primer tram que surt del CMM i que discorre 2.000 m pel camí públic de Sa Torre, un encreuament posterior i continuació pel camí públic de Carreró de Cas Frares de 1.900 m, recorregut posterior de 4.400 m pel camí de S'Àguila i de 1.500 m pel camí públic de Carreró de Betlem fins arribar a la subestació de Cala Blava. La línia serà privada de mitja tensió i anirà soterrada per camins asfaltats.

La vida útil de la instal·lació serà de 30 (+10) anys i el pressupost d'execució s'estima, de manera independent, en 8.511.892,82 € per a cadascun dels parcs solars que conformen l'agrupació (Cugulutx I i II).

Posteriorment a la redacció del projecte de data juliol de 2022, consta redactada a l'agost de 2024, addenda pel que respecta als canvis introduïts quan a la distribució dels panells fotovoltaics i les característiques de disseny. Aquests canvis se resumeixen a les dades de la taula següent:

	Situació inicial	Nova implantació
Mòduls	44.544	36.428
Potència Cugulutx I	10.913,28 kWp	12.618,48 kWp
Potència Cugulutx II	10.913,28 kWp	8.509,76 kWp
Potència total	21.826,56 kWp	21.128,24 kWp
Inversors	80	85
Potència instal·lada AC CugulutxI	10.000 kW	10.750 kW
Potència instal·lada AC CugulutxII	10.000 kW	7.525 kW
Potència instal·lada total AC	20.000 kW	18.275 kW
Transformadors	10	9
Sup. Útil	171.293 m²	148.832 m²
Sup. Tancada	192.035 m²	178.296 m²
Sup. Afectada per Hàbitat	95.300 m²	17.720 m²

2. Elements ambientals significatius de l'entorn del projecte

Diagnòstic territorial

Segons el Pla Territorial de Mallorca, les parcel·les objecte del projecte estan classificades com sòl rústic, amb les categories de sòl rústic general (SRG) i sòl rústic general forestal (SRG-F). Totes s'ubiquen a l'àmbit de la Unitat del Paisatge UP7-Migjorn. El projecte no afecta a cap espai de rellevància ambiental definit a la Llei 5/2005, de 26 de maig, LECO, (ENP i XN2000) ni la LEN (Llei 1/91, de 30 de gener).

Dins l'àmbit de la parcel·la 129, es localitza un àrea de prevenció de risc d'incendi (APR) de conformitat amb el fet que les Zones d'Alt Risc d'Incendi Forestal (ZAR) delimiten aquestes (art. 76 de la Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les Illes Balears). Pel que respecta al IV Pla de defensa contra incendis forestals de les Illes Balears (2015-2024) aprovat pel Decret 22/2015, de 17 d'abril, l'àmbit s'enquadra en zones de risc molt alt, moderat i baix.

No està afectat per Àrees de Prevenció de Riscos (APRs) d'erosió, esllavissament o inundació.

No es troba afectat per domini públic hidràulic de les aigües superficials, ni per les seves zones de protecció (servitud, policia), ni zones inundables o potencialment inundables.D'acord amb la classificació geogràfica d'instal·lacions fotovoltaïques del Pla Director Sectorial d'Energies Renovables de les Illes Balears, aprovat pel Decret 33/2015, de 16 de maig, es tracta d'una instal·lació tipus D (ocupació territorial > 4 ha) ubicada en zona d'aptitud mitjana.

Diagnòstic ambiental

S'ha realitzat una caracterització de la zona, un inventari ambiental, on es descriu el medi abiòtic (climatologia, qualitat atmosfèrica i acústica, sòl, relleu i topografia, geologia, hidrologia), biòtic (flora, vegetació i fauna, figures de protecció ambiental i territorial i valors d'interès) i medi antròpic (paisatge, espais cinegètics, usos agrícoles i vials de comunicació i accés).

En relació a la topografia, la zona no es troba en àrea de pendents forts sinó que es caracteritza per ser una zona plana que en cap cas supera el 20% de pendent.

El parc fotovoltaic projectat es localitza sobre la massa d'aigua subterrània 1821M1 Marina de Lluçmajor, caracteritzada per trobar-se en mal estat (químic dolent i quantitatiu bo). La vulnerabilitat a la contaminació d'aqüífers de la zona es considera moderada i l'àmbit del projecte està dins els perímetres de restriccions moderades (radi entre els 250 i 1.000 m al voltant de l'eix del pou) de varis pous de proveïment a població. D'acord amb l'article. 76 del Reial Decret 49/2023, de 24 de gener, d'aprovació del Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrològica de les Illes Balears (Revisió de 3er cicle 2022-2027), l'activitat projectada s'entén com a permesa sense perjudici de les autoritzacions sectorials preceptives.

Al límit sud-est de la parcel·la 129 es localitza una bassa temporal del LIC ES5310037 Basses de la Marina de Lluçmajor. Segons indica l'informe del Servei d'Agricultura els terrenys es caracteritzen per un sistema de cultiu amb secà i d'alt percentatge de pedregositat que es corresponen, d'acord amb la Instrucció 2/2021, amb terrenys de valor agrari baix classificats amb nivell 6 (aprofitament agrari limitat). De la mesura realitzada per aquest Servei mitjançant consulta SigPac, la superfície total que ocuparà l'agrupació fotovoltaica és de 21,22 ha. Referent a la vegetació, tota la superfície projectada a la part del parc fotovoltaic Cugulutx I i gran part de la projectada al parc Cugulutx II, es correspon amb una àrea forestal consolidada, ja present a l'any 1984 (de més de 40 anys d'antiguitat), conformada per peus arboris d'ullastres (*Olea europaea*) i arbustius de llentiscle i xarnacals (*Pistacia lentiscus*) així com agrupacions o bosquets dels anteriors. La parcel·la 129 es caracteritza per mostrar presència d'hàbitats d'interès comunitari (HIC) corresponents als codis: 5330 Matolls termomediterranis i pre-desèrtics i 6220* Prats i erms mediterranis amb gramínies i anuals, basòfils (*Thero-Brachypodieta*). Tots dos recollits a la Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestre (Directiva Hàbitats), tenint el segon un caràcter prioritari. D'acord amb la quadrícula 5x5 amb el codi 472 del Bioatles de l'eina IDEIB, a la zona és probable presència de fauna de l'espècie catalogada d'àguila calçada (*Hieraetus pennatus*) i segura la d'altres també catalogades i amenaçades com són: el Milà reial (*Milvus milvus*), el calàpet (*Bufotes balearicus*), el dragó (*Tarentola mauritanica*) i la tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*). Totes incloses en el Llistat d'Espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial (RD 139/2011). Quant a la flora, és segura la presència d'espècies catalogades com la murta o murtera (*Myrtus communis*) inclosa dins el Catàleg Balear d'espècies amenaçades i d'especial protecció (Decret 75/2005, de 8 de juliol) i la falguera (*Marsilea strigosa*) inclosa en el Llistat d'Espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial.

Segons ha informat el Servei d'Espècies, les parcel·les es troben en una zona de nidificació i campeig d'aus rapinyaires. Hi ha constància d'un niu de milà reial i un d'àguila calçada, també un niu de milà reial a menys de 100 metres i altres cinc de la mateixa en distàncies que varien entre els 900 i 1000 metres. Pel que fa al patrimoni, a la parcel·la 129 es localitza un bé d'interès cultural (BIC) corresponent a la cova de Cugulutx d'en Jaqueta/Sa Pleta.

3. Resum del procés d'avaluació

Fase d'informació pública i de consultes

El 20 d'octubre de 2022 es va publicar en el BOIB núm. 136 l'inici del procediment d'informació pública relatiu a la sol·licitud de declaració de projecte industrial estratègic, autorització administrativa prèvia i avaluació d'impacte ambiental ordinària de l'agrupació fotovoltaica Cugulutx I (10 Mwn) i Cugulutx II (10 Mwn) ubicats al polígon 41, parcel·les 119, 120 i 129 de Lluçmajor. Durant la informació pública han estat consultades les següents administracions: 1. Ajuntament de Lluçmajor. 2. GOB, Terraferida i Amics de la Terra. 3. Consell de Mallorca. Departament de Territori 4. Direcció General d'Emergències i Interior. 5. Edistribución Redes Digitales SLU. 6. Red Eléctrica España, SAU. 7. DG d'Agricultura i Ramaderia. Servei d'Agricultura i Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari. 8. DG d'Energia i Canvi Climàtic. Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera 9. DG d'Espais Naturals i Biodiversitat. Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl i Servei de Protecció d'Espècies.

Posteriorment s'han rebut informes de:

- Informe favorable del Servei d'Agricultura signat en data 30 de novembre de 2022.
- Informe del Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera signat en data 20 d'octubre de 2022 on es conclou que:
 - "El projecte s'alinea amb els objectius establerts a la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic, en matèria de reduccions emissions de CO₂, així com d'autosuficiència energètica, establertes a la llei esmentada, i per tant té un impacte positiu sobre el tipus de consum energètic.
 - Es recomana la instal·lació d'un sistema d'emmagatzematge d'energia d'acord amb l'article 43 de l'esmentada Llei".
- Informe de E-distribución redes digitales S.L.U. de data 28 de novembre de 2022 indicant que:
 - "Siguiendo la normativa actual la totalidad de las instalaciones a construir serán propiedad de la empresa propietaria del parque fotovoltaico y la gestión y mantenimiento de la misma será llevada a cabo por este mismo propietario".
- El Departament d'Emergències, en data 11 de novembre de 2022, conclou que:
 - "El projecte industrial estratègic de l'agrupació fotovoltaica Cugulutx I de 10 Mwn i Cugulutx II de 10 Mwn, ubicats al polígon 41 parcel·les 119, 120 i 129, es pot informar favorablement però haurà d'incorporar les mesures adients de protecció envers el risc d'incendi forestal".
- El tècnic d'urbanisme i cadastre de l'Ajuntament de Lluçmajor, en data 9 de novembre de 2022, signa informe desfavorable fent constar que:

- "Les línies d'evacuació privades plantejades, no se plantejat d'utilització dels entubats existents en varis tram de del seu recorregut, que donada la seva longitud (9.859 m) implica una penalització importat per ocupació de la secció del domini públic municipal. Serà necessari aportar estudi de us d'infraestructures lliures (tubs) en trams del traçat plantejat.

- Abans de aprovar el projecte i atès que el pot condicionar de manera important, s'ha de disposar de la concessió demanial que permeti executar les instal·lacions privades de d'evacuació dins domini públic per una durada superior a 4 anys i no superior a 75 anys."

Posteriorment, a data 25 de gener de 2024, el tècnic municipal emet nou informe desfavorable indicant que:

- "Les línies d'evacuació PRIVADES plantejades, s'ha indicat la impossibilitat d'utilització dels entubats existents en varis tram de del seu recorregut, que donada la seva longitud (9.850 m) reduiria la penalització importat per ocupació del la secció del domini públic municipal. S'haurà d'aportat traça precís justificant el compliment de la condició II.1 de la norma general per ocupació dins els 0.8m primers des de les parets existents així com a lateral a ocupar.

- Abans de aprovar el projecte i donat que el pot condicionar de manera important, s'ha de disposar de la concessió demanial que permeti executar les instal·lacions privades de d'evacuació dins domini públic per una durada superior a 4 anys i no superior a 75 anys." Es mantenen la resta de condicions exposades en informes anteriors a l'execució de les obres.

- El Servei de Protecció d'Espècies, en data 24 de novembre de 2022 informa favorablement el projecte amb els següents condicionants:

1. Cal establir mesures preventives per evitar que la instal·lació de la línia MT prevista pugui afectar la bassa temporal situada al sud de la parcel·la. 2. Per tal d'evitar l'afecció als nius de Milà reial i d'Àguila coabarrada, no es podran realitzar les obres entre els mesos de febrer a juliol. 3. Evitar la col·locació de plaques als voltants dels nius de rapinyaires, tot respectant la zona d'exclusió que s'estableix al plànol de l'Annex 1.

- A l'expedient consta informe del Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl en relació a un altre Projecte de parc fotovoltaic anomenat Cugulutx (Exp. CMAIB 162a/2022) i ubicat al polígon 41, parcel·la 143 de Lluçmajor.

- El Servei d'Urbanisme i Ordenació del Territori del Consell de Mallorca, en data 16 de gener de 2023, informa favorablement la proposta sempre que es tinguin presents les condicions i observacions següents:

1) Caldria completar la vegetació existent en tot límit est i sud est de la zona A de Cugulutx II i en tot el límit nord i est de la zona B de Cugulutx II, amb una barrera vegetal similar a la proposada en el projecte, per tal de reduir de manera efectiva l'impacte paisatgístic de la nova instal·lació des de l'entorn proper, en lloc només de reforçar de manera puntual la vegetació existent (projecte proposat) 2) Convé plantar i mantenir barreres vegetals d'uns 3 m d'amplada, a banda i banda de les partions dels diferents sementers existents en la parcel·la 129 on s'implanten els panells fotovoltaics, per tal de reduir la visibilitat del conjunt i permetre una cohesió ambiental, ecològica i territorial. Així mateix es fan les observacions següents: 3) Seria convenient traslladar els panells fotovoltaics de la parcel·la 119 a la parcel·la 129, de manera que es completin algunes de les subparcel·les on es proposa la implantació dels panells fotovoltaics i quedi lliure la zona més propera al camí de Sa Torre, la zona més visible. 4) Seria convenient traslladar els panells fotovoltaics del sementer de la zona A de Cugulutx II on estarà ubicats el CT 2.5, a un altre zona de la parcel·la 129 amb qualificació de SRG, per tal de mantenir la cohesió ambiental de les zones forestals situades al nord i al sud de l'agrupació fotovoltaica, a més de millorar la integració paisatgística de l'agrupació mitjançant la fragmentació de la superfície d'implantació. 5) En l'execució de les obres de la línia d'evacuació s'haurà de tenir cura en la conservació del ferm dels camins, amb els tancaments laterals, amb la conservació dels marges i parets, i amb el soterrament i canalització de les infraestructures per tal de que no afectin la seguretat ni l'estructura dels camins, ni tampoc, tant com sigui possible, les arrels dels arbres confrontants amb el camí. Convé tenir especial esment en no desplaçar ni retirar el material (pedres) provinent dels esbaldrecs de les parcel·les de tancament confrontants.

Pel que respecta a les al·legacions, a l'expedient consta una de particular la qual refereix l'alt impacte ambiental que es derivaria de l'execució del projecte a conseqüència de les característiques dels terrenys afectats (zones arbrades amb la classificació de sòl rústic forestal i presència d'hàbitats d'interès comunitari) així com la manca de proposta d'alternatives que impliquin menor impacte.

El promotor presenta document anomenat resolució d'al·legacions, de data juliol de 2023, donant resposta a l'informe de l'Ajuntament de Lluçmajor de ref. 2022/1160J de 9 de novembre de 2022. Així mateix, presenta addenda 1 anomenada Modificació anàlisi alternatives i signada en data 18 d'octubre de 2022 en la que justifica mitjançant taula comparativa l'alternativa seleccionada.

4. Avaluació d'impacte ambiental

Les alternatives valorades han estat:

Alternatives d'ubicació: Alternativa 1 (seleccionada): polígon 41, parcel·les 119, 120 i 129 de Lluçmajor. **Alternativa 2:** polígon 39, parcel·la 7 de Lluçmajor.

Per definir la millor ubicació es presenta quadre comparatiu, al qual s'han tingut en compte els següents elements: aptitud fotovoltaica, distància a ANEI, distància a ARIP, distància a Xarxa Natura 2000, distància a nuclis urbans, distància a zones amb risc d'incendis, distància a APR d'inundació, vegetació existent, distància a parcs fotovoltaics i longitud de la línia d'evacuació. Així, l'alternativa que rep menor puntuació és considerada com la més adequada.

	Alternativa 1 pol. 41 – parc 129,119 y 120		Alternativa 2 pol. 39 – parce. 75		Alternativa seleccionada
Aptitud fotovoltaica	Mitja	2*3=6	Mitja	3*2=6	La implantació del parc solar ubicat en totes les parcel·les en una zona amb aptitud fotovoltaica mitja. A causa d'això, es manté les dues alternatives amb la mateixa puntuació
Distància ANEI (m)	3.715	1	2.700	2	L'Alternativa 1 en aquest cas es la que presenta una major distància a ANEI i per tant la que obté menor puntuació
Distància ARIP (m)	6.408	1	5.243	2	L'Alternativa 1 en aquest cas es la que presenta una major distància a ARIP i per tant la que obté menor puntuació
Distància a XN 2000	726	2	0	2	L'Alternativa 1 presenta una distància major a la ZEPA ES0000081 Cap Enderroc i Cap Blanc
Distància a nuclis urbans (m)	1.211	2	2.724	1	L'Alternativa 2 es la que presenta una major distància del nucli proper més proper. L'afecció a la població en aquest cas seria menor i es per tant l'alternativa més adequada baix per aquest aspecte
Distància a zones amb Risc d'incendi (ZAR)	200	1	0	2	Alternativa 1 ja que el PSFV es troba a més distància de les zones amb risc d'incendi pel que és la que obté una menor puntuació
Afecció APR inundació (m)	5.852	1	4.438	2	L'alternativa 1 es que que obté una menor puntuació degut a que es troba a una major distància d'un APR d'erosió. En qualsevol cas, ambdues propostes seria totalment compatibles en relació amb aquest element evaluat.
Vegetació afectada	Cultiu Forestal	1	Cultiu Forestal	1	Ambdues alternatives rebudes la mateixa valoració ja que presenten el mateix tipus de vegetació.
Distància a Parcs Fotovoltaics existents (m)	2.915	2	3.255	1	L'Alternativa 2 és la que representa una major distància a un parc solar existent i, conseqüentment, es l'opció que rep una valoració menor
TOTAL		18		20	

Alternatives de procés (sistema d'ancoratge):

- Testos prefabricats de formigó
- Perns o estakes de fixació directa al sòl (seleccionada).
- Sistema de riostes de formigó (sistema mixt).

S'opta per l'alternativa de pern o estakes de fixació directa al sòl.

Alternativa 0: Corresponent a la no realització de cap actuació, es descarta atès que el projecte no suposa la generació d'impactes ambientals crítics i per contra sí que generarà un important estalvi d'emissions de CO₂, així com d'altres contaminants atmosfèrics significatius.

Alternativa de via d'evacuació: l'evacuació de l'energia generada es realitzarà mitjançant cablejat soterrat. En aquest punt únicament es valora la trajectòria projectada amb una longitud total de 9.850 m.

Pel que respecta als impactes ambientals derivats de l'alternativa seleccionada, s'identifiquen un total de 12 elements generadors d'impactes, en les fases de construcció, funcionament i fi d'ús, relacionats amb: el desbrossament, la implantació de les estructures de suport, la construcció de les infraestructures energètiques auxiliars, la realització de rases i clots, la col·locació de panells, la plantació de la barrera vegetal, la tanca perimetral, la generació de residus d'obra i REE, l'ocupació del territori, les operacions de manteniment, la generació de residus derivats del desmantellament i el desmuntatge final del parc solar. Així mateix els receptors dels impactes seran el medi abiòtic (qualitat atmosfèrica, nivell acústic, recursos edàfics i recursos hídrics), el medi biòtic (comunitats vegetals i animals) i l'antròpic (paisatge, economia, població, agricultura i ramaderia).

De la matriu de Leopold resultant, les afeccions negatives representen un 35 % del total. Per la seva banda, els impactes positius prevists

derivaran de: la reducció en els gasos d'efecte hivernacle (emissió 0 de CO₂ associat a la producció de l'energia), incentivar l'economia local i la descarbonització del sistema energètic balear.

Els impactes (positius i negatius) es valoren d'acord amb la metodologia d'índex d'incidència (Gómez Orea) i es conclou que: cap dels impactes té la qualificació de crític, s'identifiquen cinc impactes moderats que amb l'aplicació de mesures correctores passaran a ser compatibles, els dos identificats com moderats-severs passen a ser moderat-compatible i compatible després de l'aplicació de les mesures correctores i la resta són considerats compatibles.

Com a mesures correctores, a les fases de construcció, funcionament i desmantellament, es proposen, entre d'altres: manteniment periòdic de la maquinaria associada, regs continuats, ús de materials resilient per tal d'esmortir renous, correcta gestió de residus generats, restauració del sòl afectat, neteja de panells en sec o amb aigua, manteniment de la vegetació existent en els límits parcel·lars, instal·lació d'abeuradors amb tela impermeable des del punt de vista de la cria d'aus estepàries, formació de nius artificials per tal d'afavorir la nidificació, seguiment del número d'aus accidentades, pantalles visuals d'altura inicial entre 1,75 i 2 m (mata, ullastre i garrover), realització d'estudi de gestió dels residus abans de l'inici de les obres, mesuraments periòdics del camp electromagnètic, cultiu del terreny o la compatibilitat amb activitat agrària o ramadera.

Quant al paisatge, el document ambiental inclou com annex de incidència paisatgística al qual:

- Se mostra seqüència d'imatges de l'any 1956 al 2021 i conclou que el paisatge en qüestió no ha sofrit canvis rellevants ja que en totes les fotografies satèl·lit s'observa la presència de les mateixes formacions vegetals.
- La qualitat visual de la zona es considerada mitjana.
- S'analitza una conca visual de 3 km als voltants del parc i se determina que la visibilitat del projecte representa un 3,21% del territori avaluat, el que es correspon amb 128,26 ha d'un total de 3.817,16 ha. Després de l'aplicació de mesures correctores (barrera vegetal i reforç de la vegetació existent), la visibilitat es redueix a un 2,86% (114,35 ha).
- Es conclou que l'impacte paisatgístic associat resulta compatible amb la qualitat del paisatge de la zona sempre que s'executin les mesures proposades.

L'annex sobre l'impacte directe i el induït del consum energètic i emissions de gasos d'efecte hivernacle, estima que l'estalvi d'emissions de CO₂ serà de 23.795,603 t/any.

5. Consideracions tècniques

1. Respecte del concepte i requisits dels projectes industrials estratègics, l'article 2 de la Llei 14/2019, de 29 de març de projectes industrials estratègics de les Illes Balears, fa constar a l'apartat 2 el següent:

2. *Aquests projectes tan sols es poden ubicar a sòl classificat com a urbà o urbanitzable i sempre que l'activitat del projecte s'inclouï dins els usos permesos o, en cas contrari, que sigui un ús adequat a la ubicació del projecte. En cap cas no s'entendrà com a adequada la ubicació a zones residencials o d'equipaments, amb l'excepció dels projectes d'instal·lació d'infraestructures de potència total de més de 250 kW, i igual o superior a 50 kW en el cas de l'illa de Formentera, per a la recàrrega de vehicles elèctrics.*

Excepcionalment, i tan sols en els supòsits de projectes d'implantació d'energies renovables i d'instal·lació d'infraestructures de potència total de més de 250 kW, i igual o superior a 50 kW en el cas de l'illa de Formentera, per a la recàrrega de vehicles elèctrics, es poden ubicar a sòl rústic comú, sempre que no estigui expressament prohibit pel pla territorial insular corresponent

Així mateix, d'entre els punts que s'han de tenir en compte a l'efecte de la declaració d'una proposta com a projecte industrial estratègic, l'apartat 4 del mateix article anterior recull a la lletra m) La major sostenibilitat mediambiental.

Segons l'exposat, es considera que la implantació de projectes estratègics d'energies renovables en sòl rústic comú, ha de tenir un caràcter excepcional, és a dir, una excepció de la regla comú que s'aparta de l'ordinari o que ocorre rares vegades. Consultada la pàgina web de la DG d'Energia i Canvi Climàtic corresponent al procediment d'informació pública de projectes, s'observa que la tramitació projectes industrials estratègics relacionats amb la implantació d'energies renovables en sòl rústic comú és un fet comú, usual o freqüent. D'altra banda, el possible canvi d'ús d'un sòl rústic forestal conformat per un estrat arbori i arbustiu consolidat amb la funció d'embornal natural de CO₂ per la implantació d'un parc fotovoltaic que contribuirà a reduir les emissions de CO₂ no es considera, a priori, una actuació que comporti una major sostenibilitat mediambiental.

2. La part de l'agrupació fotovoltaica corresponent a Cugulutz I es projecta dins l'àmbit de la Unitat Paisatgística UP7-Migjorn, caracteritzada per un grau de valoració paisatgística alt, molt alt i extraordinari (moderat la resta del projecte), d'acord amb la planimetria del Pla Territorial de Mallorca (PTM. Plànol 3) sobre Integració Paisatgística i planejament coherent. En aquest sentit, l'annex d'incidència paisatgística considera que d'acord amb factors com: la vegetació i usos del sòl, l'aigua superficial, la incidència antròpica i les singularitats i rareses, la qualitat visual de la zona és mitjana. Cal assenyalar que a l'hora de realitzar aquesta valoració paisatgística no s'ha tingut en compte, des del punt de vista de la vegetació, l'existència d'importants masses forestals consolidades en gran part de l'àmbit ni tampoc les singularitats

naturals derivades de la presència d'hàbitats d'interès comunitari (HIC 5330 i HIC 6220*) recollits a la Directiva 92/43/CEE. Per la seva banda, el mateix PTM distingeix dins el sòl rústic comú dues categories: règim general (SRG) i règim forestal (SRG-F). De manera que, segons el projectat, tota l'extensió de Cugulutx I i una bona part de Cugulutx II (zona A) es projecta en sòl rústic de règim forestal. En aquest punt cal tenir en compte que a nivell normatiu:

- a) La Llei 6/1997, de 8 de juliol, de sòl rústic de les Illes Balears recull a l'article 7 la necessitat de definir mesures que fomentin la permanència i el manteniment dels terrenys de sòl rústic no protegit que estiguin ocupats per masses forestals.
- b) La Llei 43/2003, de 21 de novembre, de Forests, ve a determinar que el canvi d'ús forestal tindrà un caràcter excepcional, sense perjudici de la normativa ambiental aplicable i el possible interès general.
- c) El Decret 22/2015, de 17 d'abril, pel qual s'aprova el IV Pla General de Defensa contra Incendis Forestals de les Illes Balears (2015-2024) identifica la importància d'àrees de transició agrícola-forestal en els entorns de dominància agrícola.

Finalment, l'òrgan competent en matèria d'ordenació de territori i paisatge fa constar en el seu informe, que les zones amb la categoria de SRG-F tenen una funció de cohesió ambiental i territorial i no considera justificada la implantació d'un parc fotovoltaic a la part de Cugulutx I ni a la zona A de Cugulutx II.

3. Tal i com s'ha avançat al punt anterior, gran part de la superfície projectada a Cugulutx I i una part de Cugulutx II (zona A), es caracteritza per la presència d'hàbitats d'interès comunitari (Tessel·la MA2a_880 de l'eina IDEIB) representats pels codis: HIC 5330 Matolls termomediterranis i predesèrtics (ullastrars i matars no arborescents (Cneoro tricocci-Ceratorietum siliquae i Prasio-Oleetum sylvestris)) i HIC 6220* Prats i erms mediterranis amb graminies i anuals, basòfils (Thero-Brachypodietea). De manera que l'execució de l'agrupació fotovoltaica implicaria en gran part la seva afecció i/o destrucció.

Tot i que els hàbitats anteriors no són coincidents amb zona delimitada per la Xarxa Natura 2000, la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat específica a l'article 43 el següent:

3. Els òrgans competents, en el marc dels procediments previstos en la legislació d'avaluació ambiental, hauran d'adoptar les mesures necessàries per a evitar la deterioració, la contaminació i la fragmentació dels hàbitats i les pertorbacions que afectin les espècies fora de la Xarxa Natura 2000, en la mesura que aquests fenòmens tinguin un efecte significatiu sobre l'estat de conservació d'aquests hàbitats i espècies.

Cal recordar en aquest punt que, de la possible fauna i flora existent a l'àmbit d'estudi, totes les espècies esmentades al punt 2 del diagnòstic ambiental, es troben incloses en el Llistat d'Espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial (Reial Decret 139/2011) i en el Catàleg Balear d'espècies amenaçades i d'especial protecció (Decret 75/2005, de 8 de juliol).

L'òrgan ambiental considera que l'execució del projecte corresponent a l'agrupació fotovoltaica Cugulutx I i Cugulutx II (zona A) no és compatible amb la conservació dels hàbitats esmentats ja que suposa la seva destrucció, deterioració i fragmentació. Per aquests motius s'estima prioritari el fet de mantenir l'estat actual del quadrant nord-oest de la parcel·la 129, de manera que les zones no ocupades per hàbitats puguin operar com a corredors ecològics a petita escala i es minimitzin les pertorbacions sobre els hàbitats i espècies allà existents. Cal recordar des del punt de vista d'espècies, que les parcel·les afectades es localitzen en zona de nidificació i campeig d'aus rapinyaires (Milvus milvus i Aquila pennata) protegides per la normativa estatal i europea.

4. La justificació de l'alternativa seleccionada no té en consideració l'alt valor ambiental de la zona proposada derivat de la presència de masses forestals i d'hàbitats d'interès comunitari. A l'hora de realitzar la valoració dels impactes sobre el medi biòtic, es considera que s'ha infravalorat la seva protecció i permanència en el temps, en vistes que la retirada de les espècies vegetals és considerat un impacte compatible.

5. En relació al compliment dels condicionants ambientals establerts per a la normativa sectorial (annex F del Decret 33/2015), es considera que:

- En la localització de l'agrupació fotovoltaica no s'ha prioritzat en espais de poc valor ambiental, sinó tot el contrari, atès que l'alternativa seleccionada s'ubica en una considerable part en sòl rústic general forestal, que d'acord amb la normativa vigent s'ha de fomentar el seu manteniment, i també en zones on es localitzen hàbitats d'interès comunitari i caràcter prioritari, protegits per la normativa europea i estatal (Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres i Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat). Tot l'anterior, sense tenir cap consideració respecte a àrees de la mateixa parcel·la (129) lliures d'aquests components biòtics i per tant, més susceptibles d'implantació a efectes de reduir l'impacte.
- Que el desenvolupament del projecte no prevegi l'afecció d'individus vegetals és una clara evidència de la infravaloració ambiental realitzada respecte a la zona d'implantació seleccionada per a la part de Cugulutx I i zona A de Cugulutx II (parcel·la 129).
- Quant a la necessitat de realitzar una anàlisi detallada dels hàbitats a la zona d'ubicació del parc per tal d'adequar la seva implantació, es justifica que la zona d'implantació del projecte no s'estableixen associacions vegetals o comunitats botàniques d'elevat interès (endèmiques o amenaçades). En aquest punt novament no hi ha cap consideració respecte al valor ambiental i el

caràcter protegit que caracteritza a la zona d'implantació de l'agrupació Cugulutx I i zona A de Cugulutx II (parcel·la 129).

- Respecte a la recuperació de l'estat natural de l'espai afectat, atès que no s'ha tingut en compte el seu valor ambiental ni la dificultat i els terminis que suposen la restauració d'una zona forestal consolidada amb presència d'hàbitats protegits, la justificació donada en sentit que "així s'aplicarà" és considerada insuficient.

6. Respecte a la nova proposta d'ubicació de mòduls fotovoltaics i camins interiors, que va ser presentada en termini d'audiència previ a la resolució de la declaració d'impacte ambiental, i justificada com a resposta a l'informe tècnic emès pel Servei d'Assessorament Ambiental en data 24 de juliol de 2024, una vegada analitzada es considera que:

a) La proposta continua afectant a àrees caracteritzades per la presència d'Hàbitats d'Interès Comunitari (HIC). S'observa que un dels nous emplaçaments comporta una destrucció de 17.720 m² de superfície ocupada pels hàbitats, a la qual cal incorporar l'associada a l'obertura de camins interiors, uns 438 m². A les dues afeccions de superfícies ocupades per HICs, se lis ha d'afegir les derivades de la seva fragmentació i de la pèrdua de continuïtat.

Es considera que la proposta en la reducció de superfície d'afecció a hàbitats d'interès comunitari, sumada als nous emplaçaments projectats no fa més que:

1. Fragmentar els hàbitats existents a conseqüència de les noves zones d'implantació dels mòduls i dels camins interiors que les connecten.
2. Obstaculitzar la continuïtat dels HICs, ja que les zones d'implantació projectades fora d'aquests hàbitats però envoltades al seu torn per ells, són susceptibles d'actuar com a corredors ecològics a petita escala, motiu pel qual es considera fonamental la seva conservació en el estat actual.
3. Comprometre les funcions ecològiques de les zones de conreu (nord-est de la zona A) que serveixen d'àrees de campeig d'aus rapinyaires com el milà reial i l'àguila calçada.

b) La proposta d'ubicació continua afectant a sòl rústic comú de règim forestal i pel que respecta a l'afecció a sòl rústic comú de règim general, no es té en compte l'establert a la Llei 3/2019, agrària de les Illes Balears en el sentit que, els enclavaments forestals en terrenys agrícoles amb una superfície mínima de 1.000 m² tenen la consideració de forest (art. 67.1.c)). Malgrat l'exposat, al document resposta informe DIA, no es fa cap consideració respecte a la categoria de sòl rústic general forestal en la que es projecta, en part, l'agrupació fotovoltaica.

Conclusions

Atès que:

- L'execució del projecte suposa l'afecció, alteració i eliminació d'una important superfície de terreny (1,7 ha aprox.) ocupada per hàbitats d'interès comunitari (HIC 5330 i HIC 6220*) recollits a la Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres (Directiva Hàbitats).
- L'execució del projecte suposa la fragmentació i pèrdua de continuïtat dels hàbitats d'interès comunitari definits a la zona d'estudi.
- L'execució del projecte suposa l'afecció de diverses àrees envoltades per hàbitats d'interès comunitari, que són susceptibles d'actuar com a corredors ecològics d'aquests a petita escala.
- L'execució del projecte suposa la pertorbació d'espècies d'avifauna protegides tant per la normativa estatal com l'europea (Reial Decret 139/2011, de 4 de febrer, per al desenvolupament del Llistat d'espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial i del Catàleg Espanyol d'Espècies Amenaçades, i Directiva 2009/147/CE el Parlament Europeu i del Consell, de 30 de novembre de 2009, relativa a la conservació de les aus silvestres).
- La Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat estableix que els òrgans competents, en el marc dels procediments previstos en la legislació d'avaluació ambiental, hauran d'adoptar les mesures necessàries per a evitar la deterioració, la contaminació i la fragmentació dels hàbitats i les pertorbacions que afectin les espècies fora de la Xarxa Natura 2000, en la mesura que aquests fenòmens tinguin un efecte significatiu sobre l'estat de conservació d'aquests hàbitats i espècies.
- El projecte es localitza, en la seva gran part, en sòl rústic comú de règim forestal (SRG-F) conformat per masses forestals o bosquets (agrupacions d'arbres i arbustos (*Olea europaea* i *Pistacia lentiscus*)) de caràcter consolidat (més de 40 anys) que actuen com embornal natural i estable de CO₂, el canvi d'ús del qual és considerat un impacte ambiental de caràcter sever a crític tenint en compte que perdrà aquesta funció per un termini de, com a mínim, 30 (+10) anys sense comptar el temps necessari per tal de recuperar el seu estat actual i per tant la seva funcionalitat.
- La Llei 6/1997, de 8 de juliol, de sòl rústic de les Illes Balears estableix respecte de les masses forestals, en sòl rústic no protegit, la necessitat de mesures que fomentin la seva permanència i manteniment (article 7).
- No s'ha tingut en consideració, ni el valor ambiental (importància, permanència, impactes associats i necessitat de protecció del medi biòtic) ni la dificultat i terminis que suposen la recuperació a l'estat inicial dels terrenys afectats, a l'hora de justificar la zona d'implantació.
- L'addenda corresponent als canvis de la nova implantació, no ha tingut en consideració la valoració d'altres zones dins la mateixa

parcel·la 129 susceptibles d'un menor impacte ambiental sobre el medi biòtic (sense presència d'hàbitats ni de masses forestals).
- El canvi d'ús derivat de l'execució del projecte no es considera justificat en termes de sostenibilitat ambiental.

Conclusions

Primer. Per tot l'anterior, es formula la declaració d'impacte ambiental desfavorable a la realització del projecte agrupació fotovoltaica Cugulutx I i Cugulutx II de 20 MW, ubicada al polígon 41, parcel·les 119, 120 i 129 del terme municipal de Llucmajor, promogut per VENTAJA SOLAR 23 S.L., redactat per Jordi Quer Sopeña (enginyer tècnic industrial) i Antoni Bisbal Palou (enginyer industrial) en data maig de 2022 i la seva addenda redactada pels mateixos en data agost de 2024.

Segon. Es publicarà la present declaració d'impacte ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 41.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'Avaluació Ambiental.

Tercer. La declaració d'impacte ambiental no serà objecte de cap recurs, sense perjudici del que, si és el cas, escaigui en via administrativa o judicial davant de l'acte d'autorització del projecte, d'acord amb el que disposa l'article 41.4 de la Llei 21/2013.

Quart. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

Cinquè. Segons la disposició transitòria primera del Decret llei 3/2024, de 24 de maig, de mesures urgents de simplificació i racionalització administratives de les administracions públiques de les Illes Balears, els efectes de la supressió de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears es produiran a partir del dia 29 de maig de 2024 i els procediments d'avaluació que s'hagin iniciat abans de la data esmentada s'han de resoldre per la direcció general competent, sense que sigui necessari el dictamen dels comitès tècnics.

(Signat electrònicament: 13 de novembre de 2024)

La directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental

Maria Paz Andrade Barberá

